

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, IČO 36 588 041, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 236/2019 z 24. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 236/2019 z 24. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Ústavná sťažnosť bola podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi (ďalej len „sudca spravodajca“). Na základe oznámenia sudcu spravodajcu o jeho zaujatosti bol uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 178/2021

z 30. marca 2021 sudca spravodajca z konania a rozhodovania vo veci sťažovateľa vylúčený. Prejednávaná vec bola v zmysle pravidiel rozvrhu práce pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej. O ústavnej sťažnosti rozhoduje podľa rozvrhu práce III. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

1.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako predávajúci uzavrel 5. februára 2015 kúpnu zmluvu s kupujúcou (ďalej aj „žalobkyňa“), predmetom ktorej bol predaj motorového vozidla. Po uzavretí kúpnej zmluvy, zaplatení kúpnej ceny a odovzdaní vozidla došlo k jeho prepisu v evidencii vozidiel medzi okresmi Košice a Nové Zámky. V novembri 2015 bolo vozidlo kupujúcej zaistené políciou pre podozrenie, že súvisí so spáchaním trestného činu. Následne bolo zistené, že predmetné vozidlo má pozmenené VIN číslo.

Z ústavnej sťažnosti zároveň vyplýva, že žalobkyňa sa na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) domáhala, aby súd zaviazal sťažovateľa na zaplatenie sumy 11 250 eur s príslušenstvom, čo predstavovalo kúpnu cenu vozidla. Žalobkyňa bola na súde prvej inštancie úspešná a sťažovateľ bol zviazaný zaplatiť jej žalovanú sumu spolu s úrokom z omeškania.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní ustálil, že spornou sa stala otázka platnosti kúpnej zmluvy medzi žalobkyňou a sťažovateľom vrátane posúdenia, či sťažovateľ mohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním. Okresný súd považoval za preukázané, že vozidlo pochádza z trestnej činnosti a rozhodnutie založil na princípe *nemo plus iuris ad alium transfere potest, quam ipse habet*. *Vychádzal pritom z tvrdení prvého zapísaného majiteľa, ktorý bol vypočutý v rámci trestného konania a ktorý tvrdil, že vozidlo nikdy nevlastnil, nedržel ani neprevádzal. Ďalšia v poradí zapísaná majiteľka nevedela pri výsluchu povedať, od koho nadobudla vozidlo, ani za akú kúpnu cenu. V rámci dokazovania boli vypočutí aj ďalší držiteľia vozidla. Na podklade výpovedí okresný súd uzavrel, že od nevlastníka nemohol platne nadobudnúť vlastnícke právo ani sťažovateľ a napokon ani žalobkyňa.*

Alternatívne, v prípade, ak by sa nepreukázalo, že vozidlo pochádza z trestnej činnosti, sťažovateľ tvrdil, že vlastnícke právo nadobudol vydržaním. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na rozhodnutie ústavného súdu č. k. I. ÚS 50/10 z 10. februára 2010, podľa ktorého z nepráva nemôže vzniknúť právo, teda vlastnícke právo nemôže nadobudnúť právny nástupca, ak subjekt, od ktorého právo odvodzuje, vlastnícke právo nikdy nenadobudol. Dobrá viera niektorých predchádzajúcich „vlastníkov“ vozidla je podľa okresného súdu významná len potiaľ, pokiaľ je možné im priznať práva a povinnosti oprávnených držiteľov. Okresný súd sa vyjadril aj k otázke synalagmatického charakteru § 570 Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho k sťažovateľom tvrdenej nesprávnej formulácii žalobného petitu, ktorým sa žalobkyňa domáhala len uloženia povinnosti sťažovateľovi (vrátiť kúpnu cenu) bez povinnosti vrátiť predmetné vozidlo. V tejto súvislosti okresný zoberal do úvahy, že žalobkyňa splnila svoju reštitučnú povinnosť tým, že vozidlo jej bolo zaistené a následne vydané skutočnému vlastníkovi.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 94/2018 z 27. februára 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

Krajský súd zdôraznil, že predmetné vozidlo pochádzajúce z trestnej činnosti nebolo možné považovať za spôsobilý predmet vydržania, rovnako sa stotožnil so záverom okresného súdu o neplatnosti právneho úkonu medzi žalobkyňou a sťažovateľom. V závere krajský súd poukázal na to, že súdna prax sa zjednotila aj v tom, že súd nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa, ale „že dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj na objektívne okolnosti, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj právnomu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva; titul nadobudnutia držby tu síce nemusí byť, držiteľom však musí byť so zreteľom na všetky okolnosti dobrej viery, že jeho držba sa o taký titul opiera.“.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) odmietol. Prípustnosť dovolania sťažovateľ vyvodil z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Sťažovateľ v dovolaní tvrdil, že pri riešení právnej otázky, či titulom na vydržanie môže byť neplatný právny úkon, sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP]. Sťažovateľ bol tiež toho názoru, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola dosiaľ riešená otázka, či vec pochádzajúca z trestnej činnosti je spôsobilým predmetom vydržania [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP].

Najvyšší súd k oboom nastoleným otázkam sťažovateľa uviedol, že „Vzhľadom na vzájomnú súvislosť a podmienenosť žalovaným vymedzených právnych otázok, dovolací súd tieto v rámci jednotlivých dovolacích dôvodov (§ 421 ods. písm. a/ a b/ CSP) posudzoval spoločne a k oboom uvádza nasledovné.“.

Vo vzťahu k odmietnutiu dovolania najvyšší súd v podstatnom uviedol, že sťažovateľom nastolené otázky nekorešpondujú s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol: „Svoje rozhodnutia založili oba sudy (na základe vykonaného dokazovania) na vyriešení zásadnej právnej otázky, podľa ktorej sú sporové strany povinné ako účastníci neplatnej kúpnej zmluvy si v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť poskytnuté plnenia z dôvodu, že žalobkyňa zakúpila motorové vozidlo (pochádzajúce z trestnej činnosti) od nevlastníka (žalovaného) v dôsledku čoho je kúpna neplatným právnym úkonom.“ V závere najvyšší súd dodal, že „žalovaným namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ním vymedzených právnych otázok, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia tejto otázky (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jeho neprospech.“

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Podľa názoru sťažovateľa z napadnutého uznesenia zrozumiteľne nevyplýva, prečo ním nastolené právne otázky nie sú „pre vec samú relevantné“. Posúdenie jeho veci okresným súdom a krajským súdom je podľa sťažovateľa nesprávne a nezohľadňujúce dopady na sťažovateľa.

Najvyšší súd odmietnutím dovolania zabránil sťažovateľovi v prístupe k dovolaciemu súdu a zároveň porušil právo vlastníť majetok, čím zasiahol do dlhodobu stabilných vzťahov. Sťažovateľ

zdôraznil, že nedobromyseľnosť vlastníkov, od ktorých nadobudol vozidlo, nebola preukázaná, a teda je nespravodlivé, aby práve sťažovateľ znášal povinnosť vrátiť kúpnu cenu, hoci sám nemá oprávnenie žiadať vydanie vozidla ani kúpnu cenu, ktorú zaplatil v roku 2014 (z dôvodu premlčania). Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ uviedol, že nie je možné súhlasiť so záverom dovolacieho súdu, že by sťažovateľ nevymedzil relevantné právne otázky, teda také otázky, od vyriešenia ktorých reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ v dovolaní napadol východiská, na základe ktorých všeobecné súdy dospeli k záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy. Zároveň uviedol, že „Do radu uvažovania súdov oboch inštancií nevstúpili žiadne ďalšie podmienky, ktoré by uvedený sled právnych dôsledkov prerušili, resp. ktoré by umožnili prijať rovnaké závery o neplatnosti kúpnej zmluvy a povinnosti vrátiť z nej prijaté plnenie bez ohľadu na riešenie tých právnych otázok, ktoré v dovolaní vymedzil sťažovateľ. V tomto smere dovolací súd v napadnutom uznesení nevysvetlil svoje myšlienkové pochody, na základe čoho je jeho rozhodnutie nielen nesprávne, ale aj nezrozumiteľné.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je arbitrárny alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 352/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietnuté.

9. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľom uplatnenú argumentáciu konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej

neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predovšetkým zvýrazňuje svoj nesúhlas s rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu predniesol pomerne stručnú argumentáciu, prostredníctvom ktorej vyjadril nesúhlas s posúdením prípustnosti dovolania. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje skutočnosť, že najvyšší súd je dôvodmi dovolania viazaný. Pokiaľ sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 CSP, teda argumentáciu zameranú na riešenie právnych otázok, je z hľadiska dovolacieho prieskumu bezpredmetná argumentácia o tom, že sudy nižších inštancií sa nedostatočne v priebehu konania zaoberali sťažovateľovými argumentmi.

12. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého posúdenie podmienok dovolacieho konania patrí v zásade do právomoci dovolacieho súdu (m. m. II. ÚS 324/2010, I. ÚS 593/2017).

13. Žalobkyňa svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vyvodzovala nie z neplatného právneho úkonu, ale zo zrušenej kúpnej zmluvy. Ústavný súd preto neopomína, že v celom procese išlo o odstúpenie od zmluvy, a nie o určenie neplatnosti právneho úkonu, ako to všeobecné sudy posúdili, pričom sťažovateľ v dovolaní rešpektoval právne posúdenie okresného súdu aj krajského súdu a podľa toho formuloval dovolacie dôvody, na ktoré celkom legitímne očakával odpoveď.

14. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a konštatuje, že vo výsledku nemá pochybnosť, že by rozhodnutie o žalobe žalobkyne bolo arbitrárne alebo ústavne neudržateľné. Aj napriek pochybnostiam o právnom posúdení žalobou uplatneného nároku ani neúspech sťažovateľa v dovolacom konaní nesignalizuje potrebu zásahu zo strany ústavného súdu. Najvyšší súd uviedol, prečo sťažovateľom nastolené právne otázky neboli tými, od ktorých by záviselo rozhodnutie vo veci samej. Napokon, už z rozhodnutia okresného súdu vyplýva, čo,

resp. ktorá otázka ostala medzi stranami sporná, a teda od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie (otázka platnosti kúpnej zmluvy).

Najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal rozsudky okresného súdu a krajského súdu a ich odôvodnenia v nadväznosti na podstatu sporu, zohľadňujúc dovolacie dôvody sťažovateľa, a tieto riadne vyhodnotil.

15. V danom prípade sa najvyšší súd neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol rozsudok krajského súdu, jeho dovolanie riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania nezistil, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. c) vyslovene umožňuje.

Právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

16. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, ústavnú sťažnosť z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2021

predseda senátu